

EPPO & criminal procedural rights in EU law

Working with the EPPO at decentralised level –
Training materials for prosecutors and investigating judges

Co-funded by the Justice Programme of the European Union 2014-2020

Yleiskatsaus

I. EPPO ja prosessuaaliset perusperiaatteet

- Prosessuaaliset perusperiaatteet & EPPO-asetus
- EPPO & EU:n perusoikeusasiakirja
- EPPO & EU: prosessuaalisia perusperiaatteita koskevat direktiivit
- EPPO & kansallinen lainsäädäntö

Prosessuaaliset perusperiaatteet & EPPO-asetus

EPPO asetuksessa on useita säännöksiä kosken prosessuaalisia perusperiaatteita :

Art. 5 (2): EPPOa sitovat kaikessa sen toiminnassa oikeusvaltio- ja suhteellisuusperiaatteet.

Art. 5 (4): EPPO suorittaa tutkintansa puolueettomasti ja tutkii kaikki merkitykselliset todisteet riippumatta siitä, viittaavatko ne epäillyn syyllisyyteen vai hänen syyttömyyteensä.

Art. 5 (5): EPPO aloittaa ja suorittaa tutkintansa ilman aiheetonta viivytystä.

Art. 30 (5): Valtuutetut Euroopan syyttäjät saavat määrätä 1 ja 4 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisesta, jos on riittävät syyt uskoa, että kyseinen erityistoimenpide voisi tarjota tutkinnan kannalta hyödyllisiä tietoja tai todisteita, ja jos samaan tavoitteeseen pääsemiseksi ei ole käytettävissä yksityisyyteen vähemmän puuttuvia toimenpiteitä.. ...

Prosessuaaliset perusperiaatteet & EPPO-asetus I

Johdanto-osa (67) Jotta vastaajan oikeudet turvattaisiin parhaalla mahdollisella tavalla, EPPOn olisi kohdistettava epäiltyyn tai syytettyyn periaatteessa vain yksi tutkinta tai syytetoimet. Jos rikokseen on syyllistynyt useampi henkilö, EPPOn olisi periaatteessa pantava vireille vain yksi asia ja suoritettava kaikkia epäiltyjä tai syytettyjä koskevat tutkinnat yhdessä.

Johdanto-osa (68) Jos useampi valtuutettu Euroopan syyttäjä on aloittanut tutkinnan samasta rikoksesta, pysyvän jaoston olisi tarvittaessa yhdistettävä tällaiset tutkinnat. Pysyvä jaosto voi päättää olla yhdistämättä tällaisia oikeuskäsittelyjä tai se voi päättää jakaa ne myöhemmin, jos tämä on tutkinnan tehokkuuden kannalta suotavaa, esimerkiksi jos yhtä epäiltyä tai syytettyä koskeva oikeuskäsittely voitaisiin saattaa päätökseen aikaisemmin, mutta muita epäiltyjä tai syytettyjä koskevia oikeuskäsittelyjä olisi vielä jatkettava, tai jos asian jakaminen voisi lyhentää yhden epäillyn tutkintavankeusaikaa. Jos yhdistettävät asiat kuuluvat eri pysyvien jaostojen vastuulle, EPPOn sisäisessä työjärjestyksessä olisi määriteltävä asianmukainen toimivalta ja menettely. Jos pysyvä jaosto päättää jakaa asian, sen olisi edelleen oltava toimivaltainen kyseisissä asioissa.

Prosessuaaliset perusperiaatteet & EPPO-asetus II

Art. 42(1): Kansallisten tuomioistuimien laillisuusvalvonta

Art. 42(2)-(4): Unionin tuomioistuimen laillisuusvalvonta

Johdanto-osa (87) ... on aiheellista katsoa, että toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten olisi valvottava kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen vaatimusten ja menettelyjen mukaisesti EPPOn prosessuaalisia toimia, joilla on tarkoitus tuottaa kolmansiä osapuolia koskevia oikeusvaikutuksia. Tällä on tarkoitus varmistaa, että kansalliset tuomioistuimet valvovat sellaisia EPPOn prosessuaalisia toimia, jotka on hyväksytty ennen syytteen asettamista ja joilla on tarkoitus tuottaa kolmansiä osapuolia (tähän ryhmään kuuluvat epäilty, uhri sekä muut henkilöt, joiden oikeuksia tällaiset toimet voivat loukata) koskevia oikeusvaikutuksia. Prosessuaalisilla toimilla, jotka liittyvät sen jäsenvaltion valintaan, jonka tuomioistuimilla on toimivalta ottaa asia käsiteltäväksi, ja joka määräytyy tässä asetuksessa säädettyjen kriteerien pohjalta, on tarkoitus tuottaa oikeusvaikutuksia kolmansiin osapuoliin nähden, ja niiden olisi näin ollen kuuluttava kansallisten tuomioistuimien laillisuusvalvonnan piiriin viimeistään oikeudenkäyntivaiheessa.

Prosessuaaliset perusperiaatteet & EPPO-asetus III

Art. 42(1): Kansallisten tuomioistuimien laillisuusvalvonta

Toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten on valvottava kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen vaatimusten ja menettelyjen mukaisesti EPPO:n prosessuaalisia toimia...

Sama pätee tapauksiin, joissa EPPO on laiminlyönyt velvoitteensa hyväksyä prosessuaalisia toimia...

Art. 42(2) Unionin tuomioistuimen toimivalta

Unionin tuomioistuimella on SEUT 267 artiklan nojalla toimivalta antaa **ennakkoratkaisu unionin oikeuden tulkinnasta**

-EPPO:n prosessuaalisen toimen pätevyys

-Unionin oikeus, EPPO-asetus, ja EPPO:n ja kansallisen viranomaisen toimivaltariitta

-EPPO:n (pysyvän jaoston päätös) lopettaa tutkinta, kun kyse EU oikeuden tulkinnasta (poikkeus Art. 42(1):lle)

(-EPPO:n aiheuttama vahinkoa koskeva riita

-EPPO:n tekemien sopimusten tulkinta, henkilöstöön koskevat riidat ja Euroopan pääsyyttäjän ja Euroopan syyttäjän erottaminen)

Prosessuaaliset perusperiaatteet & EPP0-asetus IV

...ei sisällä tyhjentävää lista EPP0:n prosesseissa sovellettavista turvatakuista....

Lisäsuojaa antaa muu EU ja kansallinen lainsäädäntö:

- EU CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS
- EU:N PROSESSUAALISIA PERUSPERIAATTEITA KOSKEVAT DIREKTIIVIT
- KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

EPPO & EU PERUSOIKEUSASIAKIRJA

Art. 5 (1) EPPO huolehtii siitä, että sen toiminnassa kunnioitetaan perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia.

Art. 41

1. EPPO noudattaa toiminnassaan kaikilta osin perusoikeuskirjaan kirjattuja epäiltyjen ja syytettyjen oikeuksia, mukaan lukien oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeus puolustukseen.

Johdanto-osa (83) Tässä asetuksessa edellytetään erityisesti, että EPPO kunnioittaa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, oikeutta puolustukseen ja syyttömyysolettamaa, sellaisina kuin ne on kirjattu perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklaan.

Noudattamalla perusoikeuskirjan 50 artiklan kieltoa syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta (ne bis in idem) varmistetaan, että EPPO:n nostamat syytteet eivät johda kaksoisrangaistavuuteen. EPPO:n olisi näin ollen noudatettava toiminnassaan näitä oikeuksia kaikilta osin, ja tätä asetusta olisi sovellettava ja tulkittava sen mukaisesti.

EU PERUSOIKEUSASIAKIRJA & RIKOSPROSESSI

Kaikkein merkittävimmät säännökset....

- **Artikla 47 Oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukainen oikeudenkäynti**

... oikeudenmukainen ja julkinen oikeudenkäynti kohtuullisessa ajassa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, joka on etukäteen laillisesti perustettu. etukäteen. Jokaisella on oltava mahdollisuus saada neuvoja ja antaa toisen henkilön puolustaa ja edustaa itseään.

Maksutonta oikeusapua annetaan vähävaraisille, jos tällainen apu on tarpeen, jotta asianomainen voisi tehokkaasti käyttää oikeutta saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Artikla 48 Syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen

- **Jokaista syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen.**

EPPO & EU DIREKTIIVIEN MUKAISET PROSESSUAALISET OIKEUDET

EPPO-asetus Artikla 41. Epäiltyjen ja syytettyjen oikeuksien laajuus

2. Kaikilla epäillyillä tai syytetyillä henkilöillä on EPPO:n rikosoikeudellisissa menettelyissä vähintään unionin oikeuden, mukaan luettuina epäiltyjen tai syytettyjen oikeuksista rikosoikeudenkäyntimenettelyissä annetut direktiivit, sellaisina kuin ne on pantu täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä

What nämä prosessuaalisia oikeuksia koskevat direktiivit ovat?

Oikeudellinen perusta ART. 82 SEUT Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla direktiiveillä säätää vähimmäissäännöistä sikäli kuin se on tarpeen tuomioiden ja oikeusviranomaisista päätösten vastavuoroisen tunnustamisen sekä poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön helpottamiseksi rajatylittävissä rikosasioissa.

Tarve tasapainottaa täytäntöönpanon ja perusoikeuksien (prosessuaaliset turvatakuut) suhdetta vastavuoroisen luottamuksen vahvistamiseksi...

- ❖ Yleiset minimistandardit puolustuksen turvatakuista ja reilusta oikeudenkäynnistä.

TAUSTAA EU:n prosessuaalisille perusperiaatteille... OLEMME KULKENEET PITKÄN MATKAN

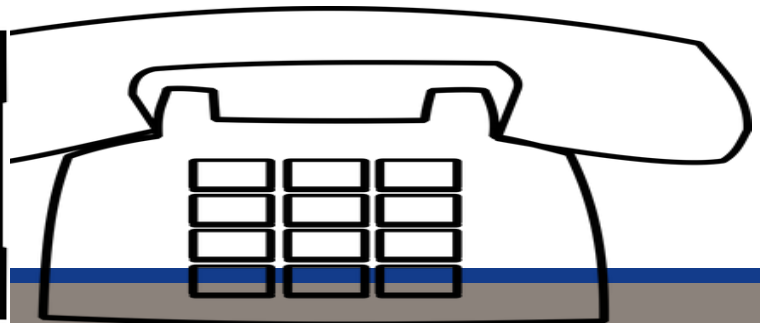
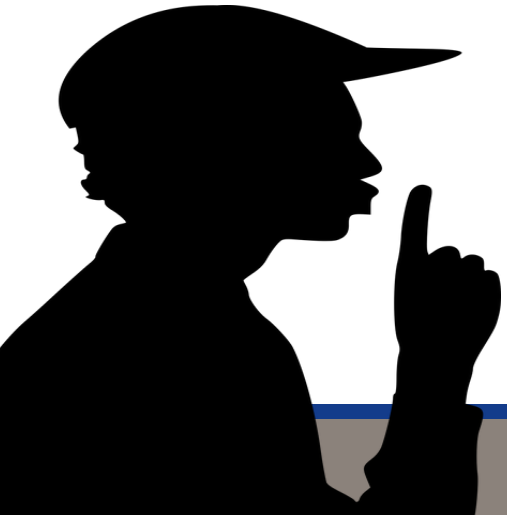
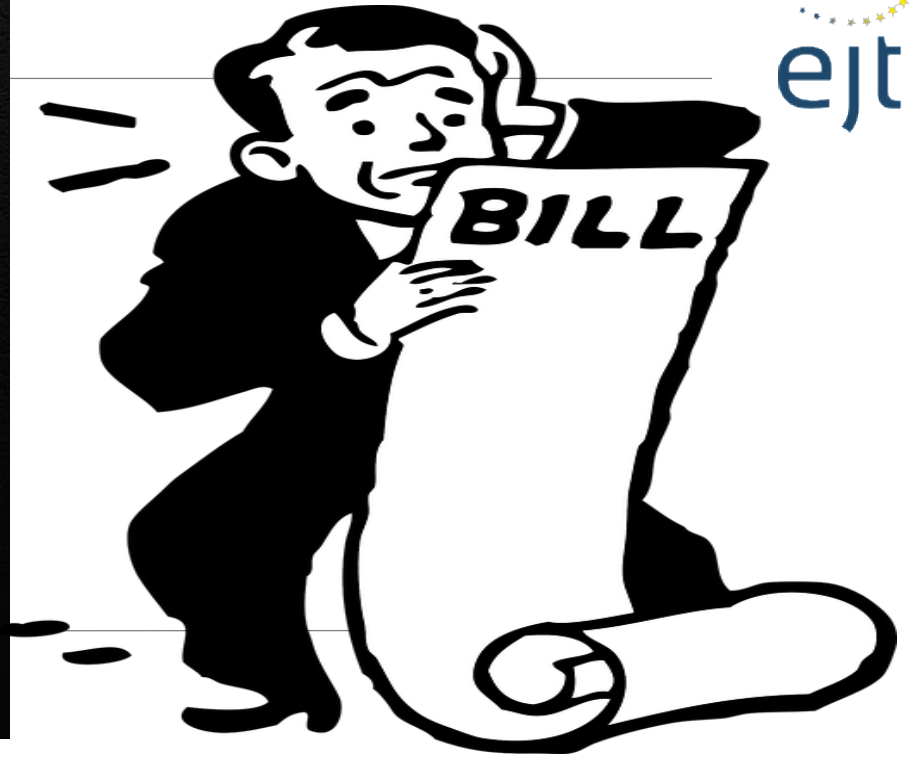
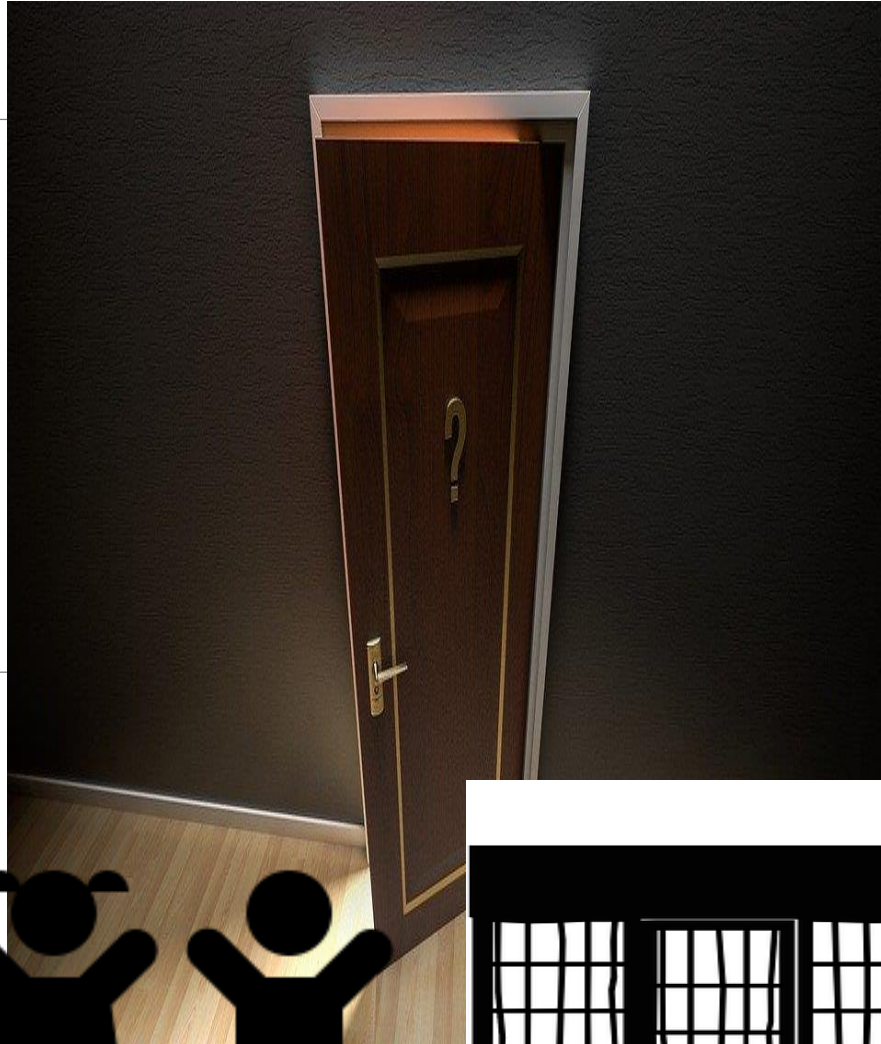

28.4.2004 EU Komissio laittoi pöydälle ehdotuksen puitepäätöksestä koskien eräitä prosessuaalisia perusoikeuksia rikosprosessissa EU:ssa– EI HYVÄKSYTTY

Suunnitelma (roadmap) koskien prosessuaalisia turvatakuita esiteltiin Tukholman ohjelmassa (2009) Ruotsin puheenjohtajuuden aikana, sisältäen askel askeleelta suunnitelman (Toimenpiteet A - F)

6 direktiiviä hyväksyttiin 2010 - 2016 asettaen minimi standardit rikosprosessille EU:ssa
... mistä prosessuaalisista oikeuksista niissä säädetään?

TESTAA TIETOSI: 6 direktiiviä

6 direktiiviä

1. Direktiivi 2010/64/EU oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä

= voimaansaattamisen takaraja 27/10/2013

2. Direktiivi 2012/13/EU tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä

= voimaansaattamisen takaraja 02/06/2014

3. Direktiivi 2013/48/EU oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin

= voimaansaattamisen takaraja 27/11/2016

4. Direktiivi (EU) 2016/343 eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä

= voimaansaattamisen takaraja 1/4/2018

(5. Direktiivi (EU) 2016/800 rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä)

6. Directive (EU) 2016/1919 oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista

pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä etsityille henkilöille

= voimaansaattamisen takaraja 25/5/2019

EPPO:n kannalta merkitykselliset prosessuaalisia oikeuksia koskevat direktiivit

Artikla 41. Scope of the rights of the suspects and accused persons

2. Kaikilla epäillyillä tai syytetyillä henkilöillä on EPPOn rikosoikeudellisissa menettelyissä vähintään unionin oikeuden, mukaan luettuina epäiltyjen tai syytettyjen oikeuksista rikosoikeudenkäyntimenettelyissä annetut direktiivit, sellaisina kuin ne on pantu täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä, mukaiset prosessuaaliset oikeudet, kuten

- a) direktiivin 2010/64/EU mukainen oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin;
- b) direktiivin 2012/13/EU mukainen tiedonsaantioikeus ja oikeus tutustua asiaan liittyvään aineistoon;
- c) direktiivin 2013/48/EU mukainen oikeus asianajajaan ja oikeus ottaa yhteyttä kolmanteen henkilöön ja ilmoittaa hänelle pidätyksestään;
- d) direktiivin (EU) 2016/343 mukainen oikeus vaieta ja oikeus tulla pidetyksi syyttömänä;
- e) direktiivin (EU) 2016/1919 mukainen oikeus oikeusapuun..

1. Direktiivin 2010/64/EU mukainen oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin rikosprosessissa ja EAW-luovutusprosessissa

Art. 2 Syytetyn/epäillyn, joka ei ymmärrä prosessikieltä, oikeus tulkkaukseen rikosprosessissa

Ilman aiheetonta viivastusta/rikosproessin aikana esitutkintaviranomaisessa, syyttäväviranomaisessa ja oikeudenkäynnissä avustajan/asianajajan kanssa , jolla riittävä kyky

Art. 3 Kirjalliset käännökset keskeisistä dokumenteista sellaiselle syytetylle/epäillylle, joka ei ymmärrä prosessikieltä

Kohtullisessa ajassa/ kaikki puolustuksen kannalta merkitykselliset dokumentit puolustuksen ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin turvaamiseksi turvaamiseksi (poikkeuksia ja valitusoikeus)

- **Oikeus riitauttaa epäedulliset tuomiot ja valittaa puutteellisesta laadusta**

2. Direktiivi tietojensaannista

Art. 3 Oikeus saada tietoja oikeuksista: selkeä ilmoitus suullisesti tai kirjallisesti prosessuaalisista oikeuksista

Art. 4 Oikeuksia koskeva ilmoitus pidätyksen yhteydessä: (sisällettävä perustiedot kansallisen oikeuden mukaisista mahdollisuuksista riitauttaa pidätyksen laillisuus)

Art. 6 Oikeus saada tietoja syytteestä / vapaudenmenetyksen perusteista

Art. 7 Oikeus tutustua asiaan liittyvään aineistoon: pidätetyn henkilön tai hänen avustajansa käyttöön annetaan toimivaltaisten viranomaisten hallussa olevat kyseiseen tapaukseen liittyvät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä pidätyksen tai vapaudenmenetyksen laillisuuden riitauttamiseksi tehokkaasti kansallisen oikeuden mukaisesti

Kaikilla epäillyillä ja syytetyillä on oikeus toimivaltaisen viranomaisen hallussa oleva todisteluaineisto kohtuullisessa ajassa.

Aineistoon pääsy voidaan evätä: vakava henkeen/perusoikeuksiin kohdistuva uhka/tärkeä yleinen etu

Päätös: oikeusviranomainen/oikeudellinen uudelleentarkistus kansallisen lainsäädännön mukaan

3. Directiivi oikeudesta avustajaan

Art. 3 Oikeus avustajaan

2. Epäillyllä tai syytetyllä on oikeus käyttää avustajaa ilman aiheetonta viivästystä ja joka tapauksessa ennen kuin poliisi tai muu lainvalvonta- tai oikeusviranomainen kuulustelee häntä

= oikeus tavata yksityisesti avustajaa, joka edustaa häntä, ja pitää yhteyttä tämän kanssa, myös ennen poliisin tai muun lainvalvonta- tai oikeusviranomaisen suorittamaa kuulustelua

Artiklat 5-7 Oikeus saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle henkilölle ja oikeus yhteydenpitoon kolmansien henkilöiden/konsuliviranomaisiin

Art. 10 Oikeus käyttää avustajaa eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä: oikeus käyttää avustajaa täytäntöönpanovaltiossa sen jälkeen, kun hänet on pidätetty eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla ja oikeus nimetä avustaja pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa (joka avustaa avustajaa täytäntöönpaneuvassa jäsenvaltiossa)

4. Direktiivi syyttömyysolettamasta

Artiklat 3-4-5 Syyttömyysolettama (tutkinnan aikana): velvollisuus olla viittaamatta epäillyn/syytetyn syyllisyyteen

Art. 6 Syyttäjän syytetaakka ja in dubio pro reo-periaate

Art. 7 Oikeus pysyä vaiti ja itsekriminointisuoja

Artiklat 8-9 Oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä, poissaolevaa koskeva oikeudenkäynti ja oikeus uuteen oikeudenkäyntiin

Art. 10 Tehokkaat oikeussuojakeinot ja todisteiden arviointi puolustuksen ja menettelyn oikeudenmukaisuutta kunnioittaen, kun epäillyn/syytetyn oikeuksia on loukattu

6. Direktiivi epäillyn/syytetyn ja luovutettavaksi vaaditun henkilön (EAW) persons oikeuksista rikos-/luovutusprosessissa

Oikeusavustaja= jäsenvaltion kustantama oikeusapu, mahdollistaa oikeuden avustajaan

Artikla 4

Epäillyillä ja syytetyillä henkilöillä, jotka eivät pysty itse maksamaan avustajan avusta, on oikeus saada oikeusapua (tarveharkinta laajuuden ja /rikoksen laadun perusteella/ tai molempien)

Artikla 5 Oikeusapu EAW-luovutusprosessissa

Oikeus avustajaan täytäntöönpaneuvassa valtiossa, EAW:n nojalla tapahtuneen pidätyksen jälkeen + oikeus avustajaan EAW:n antaneessa jäsenvaltiossa jos oikeusapu on tarpeen, jotta asianomainen voisi tehokkaasti käyttää oikeutta saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi.

EPPO & KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Artikla 41. Epäiltyjen ja syytettyjen oikeuksien laajuus

3. Epäillyillä ja syytetyillä sekä muilla EPPO:n menettelyissä osallisina olevilla henkilöillä on kaikki heille sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla kuuluvat prosessuaaliset oikeudet, mukaan lukien mahdollisuus esittää todisteita, vaatia asiantuntijoiden nimeämistä tai asiantuntijan suorittamaa tarkastusta ja todistajien kuulemista sekä vaatia, että EPPO toteuttaa tällaiset toimet puolustuksen puolesta, sanotun vaikuttamatta tässä luvussa tarkoitettuihin oikeuksiin..

Katso myös Art. 45(2): Asiaa käsittelevä valtuutettu Euroopan syyttäjä hallinnoi aineistoa jäsenvaltionsa lainsäädännön mukaisesti.

Johtopäätös: kuinka kaikki toimii käytännössä?

- EPPO:n prosesseille ei ole yhtenäistä minimistandardia
- Yksityiskohtainen sääntely prosessuaalisista oikeuksista puuttuu monilta osin tutkinta- ja oikeudenkäyntivaiheessa
- Monimutkaisia viittauksia EU-direktiiveihin ja kansalliseen lainsäädäntöön

Mahdolliset ongelmat?

- Kassallinen voimaansaattaminen voi vaihdella jäsenvaltioittain
- Rajat ylittävissä rikoksissa sovellettava kahta kansallista lainsäädäntöä ja eritasoinen suoja eri vastajilla eri jäsenvaltioissa

KYSELY - TESTAA TIETOSI

- A) EPPO-asetus lista epäillyn/syytetyn prosessuaaliset vähimmäisoikeudet rikosprosessissa
- B) Prosessuaalisten turvatakuiden osalta, EPPO-asetus sisältää viittauksen kansalliseen ja EU-oikeuteen
- C) EPPO tooimii puolueettomasti ja on sidottu oikeus- ja suhteellisuusperiaatteeseen kaikessa toiminnassaan, joka riittävästi turvaa sen, että puolustuksen prosessuaaliset oikeudet tulevat turvatuiksi

Oikea vastaus: B)

Thank you for your attention

WWW.EUROPEAN.LAW